

Ideas in words

Γίνε κι εσύ Hoax buster

Μην πιστεύετε ότι διαβάζετε στο Internet!

Τα παιδιά, αλλά και αρκετοί μεγάλοι είναι διατεθειμένοι να πιστέψουν σχεδόν τα πάντα, όσο παράλογα κι αν φαίνονται. Αρκετοί επιτήδιοι στο διαδίκτυο εκμεταλλεύονται αυτό το παράδοξο, παραπλανώντας πλήθος κόσμου με κατασκευασμένες ειδήσεις, στοχεύοντας σε ένα ακόμα click ή like ή στο να αρπάξουν χρηματικά ποσά.

**Ένα ψέμα απουζά
δύναμη όταν βρεθεί
έστω κι ένας που θα το
πιστέψει και θα το
διαδώσει.**

Τι είναι το Hoax;

Πρόκειται για έναν αγγλικό όρο, ο οποίος χρησιμοποιείται για να περιγράψει μία απάτη ή μία ψεύτικη είδηση που διαδίδεται στο διαδίκτυο. Πολλοί αστικοί θρύλοι έχουν αποδειχθεί απάτες, αλλά είναι αξιοπερίεργο πόσοι πολλοί άνθρωποι τις διαδίδουν. Σίγουρα θα έχεις ακούσει για τα παιδιά που απήγαγαν στο εμπορικό κέντρο της πόλης σας για να χρησιμοποιήσουν τα όργανά τους ή ότι μας ψεκάζουν για να είμαστε υποχείρια.

Πώς καταλαβαίνουμε ότι η είδηση είναι πλαστή ή κατασκευασμένη;

Τι να προσέχεις: ειδήσεις οι οποίες κάνουν το μυαλό σου να διαμαρτύρεται συνήθως δεν είναι αληθινές π.χ. Έχασε 8 κιλά σε μία εβδομάδα ή εμφανίστηκε ufo πάνω από την Πάρο.

Πώς διασταυρώνεις την είδηση;

- Διάβασε τον τίτλο: τις περισσότερες φορές άρθρα που έχουν στον τίτλο λέξεις εντυπωσιασμού π.χ. συγκλονιστικό, πρωτοφανές, σοκ, μοναδικό κ.λ.π. δεν είναι αξιόπιστα.
- Αντίστροφη αναζήτηση εικόνας: κάνε copy στην εικόνα που συνοδεύει το άρθρο και ανοίγοντας νέο παράθυρο κάνε αναζήτηση του link. Θα ανακαλύψεις ότι πολλές φωτογραφίες έχουν κλαπεί από αλλού και δεν έχουν καμία σχέση με το άρθρο που μόλις διάβασες.

- Αναζήτησε την είδηση και σε άλλα sites. Προσοχή στα "αδερφοποιημένα" sites που κοινοποιούν την ίδια ψευδή είδηση.
- Αναζήτησε τις πηγές. Ποιος είναι ο αρθρογράφος; (γενικώς τα ανώνυμα άρθρα δεν παραπέμπουν σε αξιόπιστη πηγή). Πού πρωτοδημοσιεύτηκε η είδηση; Είναι έγκυρο το site;
- Δες την ημερομηνία δημοσίευσης: κάποιες ειδήσεις είναι πραγματικά παλιές και απλά επαναδημοσιεύονται ψαρεύοντας νέα θύματα.

Τσέκαρε πριν κοινοποιήσεις!

Ρίξε μια ματιά στα σχόλια. Πολλές φορές από τα σχόλια μπορείς να καταλάβεις πολλά. Ποιο είναι το επίπεδο των αναγνωστών του άρθρου, πόσο εκνευρίζει ή όχι η είδηση και αν είσαι τυχερός, μπορεί κάποιος να έχει κάνει τον έλεγχο της εγκυρότητας πριν από σένα και να σε γλιτώσει από τον κόπο.

Τι είναι το phishing email;

Οι άνθρωποι που προσπαθούν να σε εξαπατήσουν, παραθέτουν τεχνικές λεπτομέρειες στο γραπτό μήνυμα, έτσι ώστε να δώσουν την εικόνα του ειδικού. Επιπλέον χρησιμοποιούν τίτλους κύρους (ο διευθυντής, ο CEO της εταιρείας κ.λ.π.) για να βελτιώσουν την αξιοπιστία τους. Σχεδόν πάντα, στα mail αυτά υπάρχουν προτάσεις συναισθηματικής φόρτισης για να επηρεάσουν τον αναγνώστη.

Τι είναι το chain letter;

Mails ή μηνύματα στα κοινωνικά δίκτυα, που αν τα προωθήσεις σε όσους περισσότερους ανθρώπους μπορείς, θα έχεις τύχη και αν τα αγνοήσεις κάτι κακό θα συμβεί. Αλλά εμείς φυσικά δεν τα πιστεύουμε αυτά γιατί είναι hoaxes!

Τι προδίδει τους κυβερνοαπατεώνες:

- Ορθογραφία ή κακή γραμματική (οι σοβαρές εταιρείες προσλαμβάνουν ειδικούς για την επιμέλεια των κειμένων), συνήθως σημαίνει αναξιόπιστη προέλευση.
- Ανορθόδοξες ηλεκτρονικές διευθύνσεις π.χ. www.fasebook.com ή www.youtube.com (συχνά το link οδηγεί σε διαφορετική διεύθυνση από αυτήν που αναγράφεται. Χωρίς να πατήσεις το link πλησίασε το ποντίκι για να δεις την πραγματική διεύθυνση).
- Χρήση γνωστών ιστοσελίδων κάπως παραποιημένων. Οι κυβερνοεγκληματίες χρησιμοποιούν γραφικά και logo που προσομοιάζουν αυτά των έγκυρων ιστοσελίδων για να σας παρασύρουν.

- Απειλή (αν δεν ενεργήσεις γρήγορα, η σελίδα θα κλείσει, ή κάποιος ιός θα προσβάλλει τον υπολογιστή σου)
- Συναισθηματική ένταση (κάποιος θα πεθάνει, συνήθως ένα μικρό παιδί)

Πρόσεχε:

- Αν δεις την έκφραση: κοινοποιήστε παντού ή κοινοποίησε σε τουλάχιστον 10 φίλους για να ...
- Αν κάποιος σε ενημερώνει ότι κέρδισες κάποιο βραβείο ή κάποιο χρηματικό ποσό σε διαγωνισμό, στον οποίο δεν έλαβες ποτέ μέρος.
- Αν κάποιος σου ζητά αριθμούς τραπεζικού λογαριασμού ή άλλες προσωπικές πληροφορίες, ενώ σου έχει στείλει πρώτος e-mail.
- Αν κάποιος σου ζητά ένα ποσό (fee) για να συνεχίσει την επικοινωνία.
- Αν στο e-mail μπερδεύουν το μικρό σου όνομα με το επώνυμό σου.
- Αν δεν σου απευθύνονται με το όνομα σου, αλλά χρησιμοποιούν ανώνυμες εκφράσεις όπως "αγαπητέ πελάτη".
- Αν στο e-mail σε προειδοποιούν ότι κάτι κακό θα συμβεί στον υπολογιστή σου, αν δεν κάνεις συγκεκριμένα πράγματα.
- Αν τα στοιχεία επικοινωνίας του αποστολέα απουσιάζουν.
- Αν υπάρχει τηλέφωνο στο οποίο δεν απαντά κανείς ή απαντά κάποιος με τον οποίο δύσκολα μπορείς να συνεννοηθείς.

Μην ξεχάσεις:

- Αναζήτησε τη διεύθυνση ανοίγοντας άλλο παράθυρο για να δεις αν είναι scam. Ποτέ δεν συνδεόμαστε με τον σύνδεσμο που υπάρχει στο e-mail, αλλά πληκτρολογούμε πάντα τη διεύθυνση (url) στη γραμμή διεύθυνσης.
- Έλεγξε τη διεύθυνση του αποστολέα. Αν έχει κατάληξη που αντιστοιχεί σε δωρεάν πάροχο (gmail, yahoo κ.λ.π.), το πιθανότερο είναι ότι είναι scam. Οι περισσότερες σοβαρές εταιρείες μπορούν να διαθέσουν 100€ για να αγοράσουν domain.
- Καμία σοβαρή εταιρεία δεν ενημερώνει τους ανθρώπους που κέρδισαν κάποια λοταρία ή άλλο ποσό, μέσω e-mail.
- Αν πρόκειται να εισάγεις τα στοιχεία πιστωτικής κάρτας, έλεγξε αν το e-shop χρησιμοποιεί κρυπτογράφηση (πρέπει να υπάρχει «https» στη γραμμή διευθύνσεων, όχι απλά «http»).
- Και φυσικά να έχεις πάντα εγκαταστημένα και ενημερωμένα firewall, και antivirus λογισμικά.

Λεξικό

hoax: απάτη, ψεύτικη είδηση

chain mail: αλυσιδωτό μήνυμα – μήνυμα που προωθείται από τον ένα στον άλλο

phishing mail: ένα mail από κάποια “εταιρεία” που προσπαθεί να ψαρέψει προσωπικά στοιχεία, αριθμούς λογαριασμών ή χρηματικά ποσά

scam: απάτη – κακόβουλο λογισμικό ή αναξιόπιστη εταιρεία που δεν παραδίδει τα εμπορεύματα, ενώ έχει παραλάβει χρήματα, ή δεν πληρώνει, όταν οφείλει

spoofing: πλαστογράφηση κάποιας αξιόπιστης διεύθυνσης ή άλλων στοιχείων

κυβερνοεγκληματίας: ο απατεώνας του διαδικτύου

